

sobota, 04.05.2024

Jak dawniej wyglądały cmentarze?

Cmentarz przykościelny

Najdawniejsze cmentarze powstawały w najbliższym otoczeniu świątyni. Wiernych chowano wokół kaplic i kościołów, aby na wieczność mogli przebywać w otoczeniu świętości i z niej czerpać. Za najbardziej intratne „stanowiska” uznawano te najbliżej Najświętszego Sakramentu, a najlepiej wewnątrz kościoła czy katedry. Stąd na ścianach i w podłogach starych świątyń można przeczytać niejedną tablicę nagrobną fundatora budynku, właściciela dóbr, księdza czy biskupa. Pozostali wierni chowani byli w otoczeniu budynku w prostych, ziemnych grobach.

-

Piękne miejskie nekropolie

Ze względów higienicznych w okolicy XVIII – XIX wieku miasta zaczęły przenosić cmentarze w bardziej odległe od centrum tereny. Zorientowano się, że zakopywanie ciał w środku miasta, wśród ludzi, może prowadzić do rozpowszechniania chorób. Dlatego zrezygnowano z dalszych pochówków przykościelnych, a w zamian wyznaczono bezpieczne, poświęcone miejsca na peryferiach metropolii.

Z czasem cmentarze miejskie stały się miejscami wypełnionymi pięknymi obiektami sztuki rzeźbiarskiej i kamieniarskiej. Co bogatsi i szlachetniejsi mieszkańcy starali się zapewnić swoim rodzinom piękne, wystawne grobowce, kaplice i rzeźby nagrobne, które wyróżniałyby je z tłumu podobnych szarych nagrobków. Do dziś wiele z nich zachwyca i zmusza do refleksji nad przemijaniem.

-

Wiejski cmentarz w XX wieku

Cmentarze na wsiach poza świątynią zaczęły powstawać w XIX wieku. Jednak w niektórych miejscowościach próżno szukać tak starych, licznych nagrobków. Wierni chowani byli w większości w ziemi, a miejsce zaznaczano nadsypanym kopczykiem, wąskim i długim. Nad głową stawiano prosty drewniany krzyż. Dawniej niepodpisany, bo i większość osób nie potrafiła czytać, co oczywiście z czasem się zmieniło.

Groby przystrajano na dzień Wszystkich Świętych zielonym igliwem. Nieprzypadkowo – wiecznozielona roślina symbolizowała życie wieczne, a jej ostre igły miały odstraszać złe duchy. Ponadto na nagrobki przynoszono kwiaty bibułowe. Koniecznie w ciemniejszych kolorach np. fioletowym lub niebieskim dla dorosłych i białym dla dzieci. Bibułę zabezpieczano woskiem, aby była ona bardziej trwała na działanie czynników atmosferycznych. Na grobach stawiano także świece lub proste znicze, których światło miało prowadzić zmarłych w ciemnościach.

-

Ewelina Pawlik. <http://pisanezasalem.pl/>

~~PARAFIA PW. ŚW. MIKOŁAJA~~
~~PS. Parafie pisano w Npłw. w odniesieniu, o Cmentarzu jako miejscu świętym - z tego względu, że Cmentarz jest częścią Parafii, a nie~~
~~LIPOWIEC KOŚCIELNY 38, 06-145 LIPOWIEC KOŚCIELNY~~
~~parafialnym Cmentarzu, a raczej Cmentarzach piszemy w oddzielnym opracowaniu w części poświęconej Parafii. W tym miejscu jest tylko~~
~~krótka synteza historii Cmentarzy.~~